О П Р Е Д Е Л Е Н И Е – 2618 34

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТЪРГОВСКО ОТДЕЛЕНИЕ, VI-13, в закрито съдебно заседание на 03.12.2020 г. в състав:

СЪДИЯ: Владимир Вълков

като разгледа докладваното от съдия т.д. № 4583/2014 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 729 ТЗ.

Предмет на разглеждане е сметка за разпределение, изготвена от синдик Костадинов и обявена в търговския регистър на 14.10.2020 г.

Срещу обявената сметка е постъпило възражение от Национална агенция за приходите, представлявана от Венцислава Петкова, като е изразено несъгласие с предвиденото удовлетворяване по реда на чл. 722 ал. 1 т. 1 ТЗ на кредитора „ЛЕТО ИНВЕСТМЪНТ“ АД. Твърди се, че ипотеката върху имота не е подновена в срок, поради което се поддържа довод, че последващо вписаната не е противопоставима на кредиторите на несъстоятелността. Застъпена е теза, че определението за одобряване на вземанията не се ползва със сила на пресъдено нещо, а настъпилата промяна следва да бъде отчетена именно при изготвяне на сметката за разпределение. Позовава се на практика на Апелативен съд – София. Иска се да бъде отказано одобрение на сметката, а на синдика да бъде указано, че продажната цена на осребрените активи следва да бъде разпределена между кредиторите с ред на удовлетворяване чл. 722 ал. 1 т. 3 и сл. ТЗ.

Синдик Костадинов изразява становище, че както той, така и съдът са обвързани от одобрения списък на приетите вземания в това число и статута му на обезпечено като се позовава на практика на Апелативен съд - София. Застъпва теза, че нормата на чл. 618 ТЗ и ограничената възможност за разпореждане с имущество в рамките на открито производство по несъстоятелност налагат запазване на признатата при приемане на вземането привилегия.

Постъпило е становище и от кредитора „ЛЕТО ИНВЕСТМЪНТ“ АД, представляван от адв. Валя Гигова. Застъпва теза, че одобреният списък утвърждава поредността на удовлетворяване на кредиторите като счита за допустимо изменение единствено по реда на чл. 694 ТЗ. Смята, че приетото вземане като обезпечено нормата на чл. 618 ТЗ изключва нуждата от подновяване на ипотеката, наличието на която е установено спрямо всички кредитори и длъжника в производството по чл. 692 ТЗ. Навежда довод, че подновяване на обезпечение има смисъл, когато длъжникът продължава дейността си и следствие на това съществува вероятност да възникне конкуренция между придобивани права от трети лица и обезпечения кредитор. При прекратената дейност на несъстоятелния търговец и предвид наложената обща възбрана никакви вписвания не могат да бъдат противопоставени нито на длъжника, нито на кредиторите му. Позовава се на съдебна практика на Апелативен съд –София, Апелативен съд – Пловдив и Върховен касационен съд. Евентуално поддържа теза, че изсрочването на ипотеката не води до погасяване на ипотечното право, а е от значение единствено между конкуриращи се вписвания.

Съдът като обсъди наведените съображения намира за установено следното:

Нормата на чл. 729 ТЗ ангажира съда да гарантира, че при разпределението на имуществото на несъстоятелен търговец ще бъдат спазени нормативно утвърдените правила, обезпечаващи реализацията на преследваната цел с чл. 607 ал. 1 ТЗ – справедливо удовлетворяване на кредиторите.

С изготвената сметка и депозирана по делото на 07.10.2020 г., обявена на таблото на съда за периода 08-26.10.2020 г. и в търговския регистър на 14.10.2020 г., синдик Костадинов предвижда разпределение на сумата от 220000 лв. на „ЛЕТО ИНВЕСТМЪНТ“ АД при ред на удовлетворяване по чл. 722 ал. 1 т. 3. Сметката отразява указан ред на удовлетворяване със списъка на приетите вземания, обезпечени

ОФИЦИАЛЕН ТЪРГОВСКИ ВЪЗРАЗИТЕЛ
ВЕРНО С ОРИГИНАЛА

с ипотека, учредена с нотариален акт № 131, том LII, дело № 37124/23.07.2008 г. както следва:

- по договор за кредит ПФ-18/23.07.2008 г. в това число:**2 168 786,17 лв.** – левова равностойност на дължима главница; **57 072,72 лв.** – левова равностойност на възнаградителни лихви върху главницата за периода от 21.12.2009 г. до 10.03.2011 г.; **219 207,16 лв.** – левова равностойност на наказателни лихви за просрочие за периода 21.12.2009 г. – 10.03.2011 г.; **1 100 606,36 лв.** – законна лихва по главницата за периода от 01.04.2011 г. до 18.03.2016 г. (дата на откриване на производството по несъстоятелност) и законна лихва върху главницата от 18.03.2016 г. до окончателно плащане на главницата;
- по договор за банков кредит ПФ-19: **15 980,32 лв.** – левова равностойност на просрочена лихва за периода до 01.04.2011 г. и **25 781,04 лв.** – законна лихва върху главница по договор за кредит ПФ-19/2008 г. за периода от 01.04.2011 г. до 13.06.2014 г. В списъка е указано, че тези вземания, произтичащи от договор за банков кредит ПФ-18/23.07.2008 г.

Синдикът сочи, че подлежащата на разпределение сума е формирана от продажба на ипотекирано имущество, находящо се в гр. София, кв. „Овча купел" ул. „Камелия" № 3 и съставляващо: **апартамент № 40** секция Б на тавански етаж, **ателие № 13**, секция „А" на четвърти надпартерен етаж, **ателие № 17**, секция „А" на четвърти надпартерен етаж, **ателие № 18**, секция „А" на четвърти надпартерен етаж, **ателие № 19**, секция „Б" на тавански етаж, **гараж № 1**, **гараж № 3** и **гараж № 4**. Видно от представените справки тези имоти са ипотекирани в полза на „Стопанска и инвестиционна банка" АД, вляло се в „Обединена българска банка" АД. Ипотеката е вписана на 23.07.2008 г. и повторно вписана на 13.08.2018 г. От нотариален акт № 131, том LII, дело № 37124/23.07.2008 г. на Службата по вписванията се установява, че ипотеката касае: 1) задължения по договор за банков кредит № ПФ-18/23.07.2008 г. в размер 1319050 евро при указание за договорени възнаградителна лихва с посочен размер и неустойка при неизпълнение с посочен процент и 2) вземания по договор за банков кредит № ПФ-19/23.07.2008 г. в размер на 40000 евро, лихва с указан механизъм за определяне на размера й, неустойка върху лихвите и върху непогасената в срок главница.

Наличните доказателства позволяват извод, че включените в проданта имоти са изградени в рамките на учредено в полза на длъжника право на строеж, което е било ипотекирано в полза на „СИБАНК" АД.

Установеното със закон изискване съдът по несъстоятелността да осигури законосъобразност на сметката за разпределение налага да бъде установено, че подлежащата на разпределение сумата е елемент от патримониума на длъжника. Това от своя страна предполага надлежно осъществена публична продан.

С решение от 14.06.2018 г. по настоящото дело, влязло в сила на 22.06.2018 г. е постановено започване на осребряването. С определение № 1401/09.03.2020 г. е разрешена продажба на недвижими имоти, сред които и ипотекираните имоти, за които синдикът сочи да са закупени от обезпечен кредитор. Предвид удостоверените от синдика обстоятелства налага се извод, че проданта е надлежно разгласена, а „ЛЕТО ИНВЕСТМЪНТ" АД е единственият явил се купувач. Предложената цена превишава обявената, определяща валидността на наддавателното предложение. При тези обстоятелства за длъжника е възникнало вземане за посочената в сметката сума – 220 000 лв. срещу „ЛЕТО ИНВЕСТМЪНТ" АД.

Нормата на чл. 717д ал. 2 ТЗ утвърждава изключение от правилото, че на разпределение подлежи внесена сума. Когато имуществото е придобито от кредитор на несъстоятелността, законът му гарантира възможност вместо да плати цената да поиска прихващане на задължението си с приспадащата му се при разпределението сума. Следователно сметката за разпределение е призвана да определи по основание и размер

неговото задължение спрямо длъжника като предпоставка за настъпване на погасителния ефект от прихващането.

Съдът констатира противоречива съдебна практика по повдигнатия в настоящото производство спор – дали неподновено вписване на ипотека води до загуба на прието в производството обезпечение като настоящият състав приема следното:

Определението за одобряване на списъка с приети вземания не се ползва със сила на пресъдено нещо. Този акт е призван да легитимира кредиторите в рамките на производството по несъстоятелност. С оглед диспозитивното начало кредиторът е в правото си да прецени дали да предяви свое вземане и дължи изрично да посочи, ако в рамките на универсалното изпълнително производство се позовава на привилегия. По силата на чл. 692 ТЗ преценката за съществуване на прието от синдика вземане съответно наличието на обезпечение е предпоставено от повдигнат спор. Следователно, неоспореният и одобрен списък не почива на гарантирана от закона съдийска преценка, за да обуслови сила на пресъдено нещо. С такава не се ползва и актът на съда, постановен по повод на изрично повдигнат спор. Законът утвърждава обвързваща сила единствено на постановено решение в рамките на исково производство (арг. от чл. 694 ал. 8 ТЗ). Същевременно обаче нормата на чл. 64 ал. 1 ГПК изключва възможността да бъде отнесен до съда спор, ако това не е направено в определения срок. По силата на чл. 621 ТЗ тази норма следва да намери приложение и в случая, поради което не съществува процесуална възможност да преразгледано както съществуването на предявено вземане, така и качеството му на обезпечено. Възражението обаче се основава на факт, настъпил след момента на одобряване на списъка При одобряване на сметката за разпределение обаче съдът е изрично ангажиран да извърши проверка за законосъобразност (чл. 729 ал. 1 ТЗ). Така вмененото задължение логично може да бъде обяснено с обезпечаване на основната цел на производството по несъстоятелност във фазата по осребряване на имуществото – справедливо удовлетворяване на кредиторите. Ето защо настоящият състав приема, че няма пречка да отчете новонастъпили факти, относими към разрешаване на конкуренцията между кредитори – предмет на сметката за разпределение.

Правната сигурност предпоставя яснота досежно съдържанието на правото и обстоятелствата, които въздействат върху съществуването му. Затова и нормите, предписващи погасяване на права следва да бъдат тълкувани стриктно. Съгласно чл. 172 ал. 2 ЗЗД когато предвиденият 10-годишен срок на защитно действие на вписването на ипотека изтече, за да възникне е необходимо ново вписване. Моментът на новото вписване определя и реда на ипотеката. Законът изрично разграничава хипотезата на подновяване – чл. 172 ал. 1 ЗЗД от повторно вписване на ипотеката съгласно чл. 172 ал. 2 ЗЗД като еднозначно са определени и последиците – наново вписаната ипотека може да бъде противопоставена на последващи вписвания и съответно е непротивопоставима на предхождащия я вписвания. Възниква въпросът дали така утвърденото общо правило е приложимо в специалното производство по несъстоятелност.

Доколкото въпросът за привилегия придобива значение едва във фазата на принудителна реализация на притезанието и при конкуренция на кредитори, това изискване може да бъде обяснено с очакваната активност на кредитора в условията на индивидуално изпълнение. Преследвайки частния си интерес кредиторът е ангажиран да го огласява периодично спрямо приобретателите на права от длъжника или неговите кредитори. Той може да прецени момента, когато да пристъпи към реализация на обезпечението си и да се възползва от предприетите действия от друг кредитор. При универсалното принудително изпълнение кредиторът дължи да огласи намерението си за възползване от обезпечението още при предявяване на вземането си (чл. 685 ал. 2 ТЗ) и е обвързан от действията на синдика. Текстът на чл. 618 ТЗ повелява еднозначно, че в производството по несъстоятелност кредиторът запазва правата по дадено обезпечение. Нормата не държи сметка за реда, по който е учредено обезпечението. Не предписва и очаквана активност от страна на кредитора, а изрично е посочено, че **дадените обезпечения се запазват**. Следователно буквалният прочит на закона навежда на

ВЕРНО С ОРИГИНАЛА
ДЕТАР

извод, че предявеното в открито производство по несъстоятелност вземане като обезпечено и прието за такова създава обосновано очакване за кредитора, че то ще бъде зачетено и във следващата при разпределението, където едва придобива значение.

Настоящият състав споделя тезата, че заявеното и неоспорено по предписания от закона ред право на предпочтително удовлетворяване при универсалното принудително изпълнение изключва възможността за последващо възникнала конкуренция между кредиторите, произтичаща от реда на вписванията. Ето защо и при изрично очертаните последици на вмененото задължение с чл. 172 ал. 1 изр. второ ЗЗД това изискване не може еднозначно да бъде свързано с универсалното принудително изпълнение. От друга страна, прокламираната цел за справедливо удовлетворяване на кредиторите предпоставя минимализиране на негативния ефект на производството за кредиторите и длъжника. Подновяването на ипотека е свързано с разноски, които общият закон включва в обхвата на покритие на ипотеката (174 ЗЗД). Ако при отстояване на частния интерес това е оправдано, при установената неспособност на търговеца да удовлетвори всички свои кредитори следването на правилото предпоставя неоправдана вреда. Няма причина такъв разход за обезпечения кредитор (ако се приеме за необходим) да бъде изключен от обхвата на покритие на ипотеката. При реализация на обезпечението обаче това пряко ще рефлектира върху останалите кредитори. Зачитането на заявените и утвърдени според специалните правила права върху обезпечението предотвратява и този противоречащ на целта на закона ефект.

По изложените съображения настоящият състав приема, че специалната норма на чл. 618 ТЗ дерогира общото правило на чл. 172 ал. 1 ЗЗД – дадено обезпечение под формата на ипотека за прието в производство по несъстоятелност вземане се запазва без да е необходимо обезпеченият кредитор да подновява вписването. В съответствие с това разбиране и постигнатата цена при проведената продан е предвидена за погасяване на вземания на обезпечения кредитор „ЛЕТО ИНВЕСТМЪНТ“ АД, поради което възражението е неоснователно.

Нормата на чл. 717д ТЗ не обуславя прихващането от изявление на кредитора, а ангажира синдика да посочи предвидената като приспадаща се за кредитора сума кое негово вземане погасява. В производството по несъстоятелност вземанията не губят самостоятелния си характер, а синдикът като орган на принудително изпълнение, дължи да приложи установения от закона ред за погасяване на вземанията – чл. 76 ЗЗД като посочи и конкретното вземане на кредитора, с което се прихваща указаната в сметката като подлежаща на разпределение сума. В случая не се установява това да е направено, но няма пречка този пропуск да бъде отстранен и в настоящото производство.

Нормата на чл. 79 ал. 1 ЗЗД свързва неизпълненото в срок парично задължение с отговорност за заплащане и на вредите от неизпълнението. Установява се, че подлежащата на разпределение сума не е достатъчна, за да покрие дължимото и обезщетението за забава, поради което приложение следва да намери чл. 76 ЗЗД. Одобреният списък отразява приети при налично обезпечение вземания за обезщетение от забава, възнаградителна лихва и главница

Върховният касационен съд е имал повод да се произнесе, че лихвата, разноските за изпълнение на обещаното и главницата са съставни части на обособен дълг по смисъла на посочената норма (ТР № 3/2017 г. на ОСГТК на ВКС). В случая се установява, че ипотеката покрива два обособени дълга, произтичащи съответно от договор за банков кредит ПФ-18/23.07.2008 г. и договор за банков кредит ПФ-19/23.07.2008 г. Настоящият състав приема за меродавна структурата на предявения в производството дълг. При утвърденото разбиране за меродавност на дълга като съвкупност от главен и акцесорни елементи критерият „обременителност“ обуславя меродавност на тежестта на главното задължение върху имуществото на длъжника. Дългът по договор за банков кредит ПФ-19/23.07.2008 г. сочи на неолихвяеми вземания, докато този по договор за банков кредит ПФ-18/23.07.2008 г. на олихвяемо вземане, чиято величина пряко зависи от периода на забавата, с то защо кумулативната

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД ТЪРГОВСКО ОТДЕЛЕНИЕ
ПРИГИНАЛА

отговорност за реално изпълнение и обзвреда на допусната забава определя като по обременителен дългът по договор за банков кредит ПФ-18/23.07.2008 г. Законът изрично разграничава отделните елементи на дълга като предопределя и реда за погасяване на самостоятелните от правна гледна точка вземания за лихва. С оглед признатия приоритет на обезщетението за забава пред дължимото реално изпълнение с ТР № 3/2017 г. посочената в сметката за разпределение сума следва да бъде отнесена в погашение на обезщетението за вредите от забавата – наказателни лихви (неустойка за забава) – **219 207,16 лв.** – левова равностойност на наказателни лихви за просрочие за периода 21.12.2009 г. – 10.03.2011 г. Това задължение следва да се счита окончателно погасено, а разликата да бъде отнесена към приетото вземане в размер на **1 100 606,36 лв.** – законна лихва по главницата за периода от 01.04.2011 г. до 18.03.2016 г., което вземане да се счита частично погасено до сумата от 1099813,52 лв.

Мотивиран от изложеното съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ОДОБРЯВА частична сметка за разпределение, съобщена с обявление по партидата на „Ю ЕМ БИ ГРУП" АД – в несъстоятелност под номер 20201014115207 със следната промяна:

Вземането на „ЛЕТО ИНВЕСТМЪНТ" АД в размер на **219 207,16 лв.** – левова равностойност на наказателни лихви за просрочие за периода 21.12.2009 г. – 10.03.2011 г. да се счита погасено изцяло, а вземането в размер на **1 100 606,36 лв.** – законна лихва по главницата за периода от 01.04.2011 г. до 18.03.2016 г. – за погасено до сумата **1099813,52 лв.**

Определението може да бъде обжалвано при условията на чл. 729 ал. 3 ТЗ в едноседмичен срок от датата на обявяване в търговския регистър пред Апелативен съд – София.

Препис от определението да бъде изпратен на Агенция по вписванията за обявяване по партидата на дружеството.

Определението да бъде обявено и в книгата по чл. 634в ТЗ.

СЪДИЯ:

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД ТЪРГОВСКО ОТДЕЛЕНИЕ

ВЕРНО С ОРИГИНАЛА

СЕКРЕТАР: